

PARS III.

DE DEFECTIBUS IN CELEBRATIONE MISSARUM OCCURRENTIBUS.

Titulus I.

DE DEFECTIBUS IN GENERE.

Rub. Sacerdos celebraturus omnem adhibeat diligentiam, ne desit aliquid ex requisitis ad Sacramentum Eucharistiæ conficiendum. Potest autem defectus contingere ex parte materiæ consecrandæ, et ex parte formæ adhibendæ, et ex parte ministri conficientis. Quidquid enim horum deficit, scilicet materia debita, forma cum intentione, et Ordo Sacerdotalis in conficiente, non conficitur Sacramentum. Et his existentibus, quibuscumque aliis deficientibus, veritas adest Sacramenti. Alii vero sunt defectus, qui in Missæ celebratione occurrentes, etsi veritatem Sacramenti non impediunt, possunt tamen aut cum peccato, aut cum scandalo contingere.

---

128. Per defectum intelligitur carentia alicujus requisiti ad missam hic et nunc celebrandam.

Duplex distinguitur, scilicet defectus substantialis seu essentialis, et accidentalis. Substantialis est carentia alicujus

R. 1. Si sit defectus substantialis, et ante missam prævideatur, tollendus est, vel a celebratione est abstinendum: si autem infra missam ante consecrationem prævideatur, suppleri debet; ut dicetur numeris sequentibus; et si suppleri non possit, ab altari est recedendum, quodcumque timeatur scandalum, quia dari non potest causa, ad invalide consecrandum, aut unam materiam consecrandam sine altera (1). Post consecrationem defectus substantialis prævideri nequit, sed commissus esse potest, de quo agetur numeris sequentibus.

2. Si sit defectus accidentalis, et prævideatur ante missam, suppleri debet, si possit: si suppleri nequeat, regulariter a celebratione est abstinendum, quia actio, quæ debito modo fieri non potest, potius est omittenda, quam indebite exercenda; nisi celebratio sine scandalo omitti non possit, aut tanta sit ratio aut necessitas celebrandi, ut scandalum, ratio aut necessitas defectui prævaleant, et celebrationem licitam reddant: quod prudenti iudicio discernendum est (2).

Si defectus accidentalis prævideatur infra missam, suppleri debet, si possit. Si suppleri nequeat, et sit post consecrationem, sacrificium omnino est absolvendum, quia cum sit substantialiter inchoatum, non debet propter ritum accidentalem dimitti imperfectum. Si autem defectus accidentalis prævideatur ante consecrationem, et suppleri nequeat; tunc vel est defectus levior, ut si hostia non sit omnino integra, habeat aliquam maculam, si alterutrum ex luminibus videatur extinguendum, et tunc in celebratione est procedendum, ut initio quæstionis seq. dicetur: vel defectus prævisus est gravis, ut si timeatur omne lumen extinguendum, celebrans infirmus, etc., et tunc iudicandum est juxta probabilitatem eventus, gravitatem ritus, aliasque circumstantias; si autem defectus certo occurrere videatur, præstat sacrum relinquere, quam perficere absque illo ritu,

(1) Quarti p. 3, tit. III, sect. 2, p. 1.

(2) Quarti p. 3, tit. I, sect. 1, dub. 3.

nisi gravis necessitas aliud suadeat (1). Sic in fundato periculo vomitus ante consecrationem ab altari esset recedendum; post consecrationem autem procedendum eo meliori, quo potest, modo possibili (2).

133. Quid faciendum, si advertatur defectus accidentalis infra missam commissus?

R. 1. Si defectus commissus suppleri nequeat, est distinguendum: nam vel est defectus levis, ut si advertatur altare tantum duabus mappis esse coopertum, et tunc in celebratione est procedendum, quamvis etiam sit in initio missæ, quia continuatio censetur esse majoris considerationis, et abruptio semper nata est aliquod scandalum parere: vel est defectus gravis, et tunc si ante consecrationem advertatur, ab altari est recedendum, nisi habeatur gravis causa sic celebrandi, aut grave timeatur scandalum. In dubio tamen et gravi perplexitate seu difficultate eligendum est, quod habet minus periculi, et minus malum putatur (3). Post consecrationem autem in celebratione est procedendum, quia missa post consecrationem abrumpi non potest.

2. Si defectus accidentalis commissus suppleri possit; regulariter tamen suppleri non debet, uti rubricæ tit. V, n. 2, præscribunt, quod, quæ non sunt de necessitate Sacramenti, non sint resumenda: ratio est quia illi ritus accidentales ab una parte non pertinent ad essentiam sicut essentielles, qui semper suppleri debent; et ab altera parte nihil conferunt ad significationem, ornatum aut reverentiam, quando non fiunt suo ordine, sed potius perturbant (4). Sic nullo modo repeti possunt post consecrationem, quæ ante eam ommissa sunt, nec post sumptionem quæ antea prætermissa sunt, quia communiter verificari nequeunt; neque repetendæ sunt partes extraordinariæ ommissæ, ut *Gloria*, *Credo*, etc.; neque præfatio, *Communicantes* aut *Hanc igitur* propria, si communia

(1) Vid. Quarti quæst. procem. sect. 3, p. 8.

(2) Quarti ibidem et Collet *Traité des ss. myst.*, ch. 1, n. 6.

(3) Quarti p. 3, tit. I, sect. 1, dub. 3.

(4) Gavantus p. 3, tit. X, rub. 16; Quarti p. 3, tit. I, sect. 1, dub. 3.

dicta fuerint; neque epistola aut evangelium si unum dictum sit pro alio; neque renovandæ sunt genuflexiones aut signationes, quando non factæ sunt suo loco.

Excipitur tamen: 1° si rubricæ aliter statuunt, ut quoad mixtionem aquæ et oblationem calicis aut hostiæ, quæ ante consecrationem semper suppleri debent; item si inveniuntur reliquæ consecratæ post sumptionem, eæ etiam post ablu-tiones sumendæ sunt. 2° Si notabilis pars omissa sit, quam sacerdos statim advertit, potest eam repetere, præsertim si secreto oret; si autem fieri non possit nisi modo inconve-nienti aut cum scandalo, quia populus omissionem non advertit, sed adverteret repetitionem, repetere non potest, nisi, si populus defectum adverterit, minus scandalizaret repetere, quam non repetere: populum enim minus offendit, repetere quæ inadvertenter omissa sunt, quam penitus omit-tere, quæ dicenda aut facienda sunt. 3° Si id quod omissum est, faciliter suppleri possit, et parva mora ad id sufficiat, suppleri potest, ut si collecta omissa sit, et id advertatur ante finem orationum, omissa cum aliis extra ordinem reci-tari potest.

Titulus II.

DE DEFECTIBUS MATERIE.

Rub. *Defectus ex parte materiæ possunt contingere, si aliquid desit ex iis, quæ ad ipsam requiruntur. Requiritur enim ut sit panis triticeus, et vinum de vite: et ut hujusmodi materia consecranda, in actu consecrationis sit coram Sacerdote.*

Titulus III.

DE DEFECTU PANIS.

Rub. 1. *Si panis non sit triticeus, vel si triticeus, admixtus sit granis alterius generis in tanta quantitate, ut non maneat panis triticeus, vel sit alioqui corruptus, non conficitur Sacramentum.*

2. *Si sit confectus de aqua rosacea, vel alterius distil-lationis, dubium est, an conficiatur.*

3. *Si cæperit corrumpi, sed non sit corruptus, simili-ter si non sit azymus, secundum morem Ecclesiæ latinæ, conficitur, sed conficiens graviter peccat.*

134. Qualis debet esse hostia, ut valide et licite sit con-secrabilis?

R. Ut valide consecretur, debet esse confecta ex farina triticea cum aqua, saltem in majori quantitate, et esse non corrupta: ut licite consecretur, debet esse: 1° sine admix-tione aliorum granorum et liquorum præter triticum et aquam naturalem; 2° panis azymus; 3° recenter confecta (1); 4° rotunda, integra et non fracta; 5° candida et non macu-lata; 6° tenuis; 7° ordinariæ magnitudinis; 8° cum imagine crucifixi, quam ei impressam esse convenit, in quo tamen servandam esse consuetudinem respondit S. R. C. (2). Hinc hi duo versus:

(1) Vid. tom. I, n. 281.

(2) 26 Ap. 1854, n. 4574-4723. Vid. Quarti quæst. præem. s. 5, puncto 4, dub. 3.

requisiti ad essentiam Sacramenti; accidentalis autem est carentia illorum, quæ etsi Sacramenti validitatem non impediunt, obsunt tamen sacrificii integritati, ordini, significationi, ornatui aut reverentiæ.

Defectus substantialis contingere potest circa materiam debitam, formam cum intentione, et ordinem sacerdotalem in conficiente: alii omnes defectus sunt accidentales, ut patet ex rubricis præfatis.

129. Sub quanta obligatione defectus caveri debent?

R. Defectus substantiales, qui invalidam reddunt consecrationem, caveri debent sub mortali ex toto genere, seu non admittente parvitatem materiæ, defectus vero accidentales sub mortali ex genere, ut dictum est tom. I, n. 3.

Not. autem prædictam quæstionem diversam esse ab alia, quam quidam auctores pertractant, scilicet: an rubricæ de defectibus sint præceptivæ vel directivæ tantum. Ad quam quæstionem Quarti (1) respondet, eas tantum esse directivas proprie et secundum se, nisi aliunde ex sacris canonibus vel jure divino obligatio oriatur, quia præceptum S. Pii V, ad has rubricas non extenditur, et hæ rubricæ solum declarant, quid sit agendum positis his vel illis defectibus: sanctus tamen Alph. de Ligorio (2) videtur censere, rubricas de defectibus esse præceptivas et obligare ut alias.

Duplex hinc oritur obligatio, scilicet: 1^a curandi quantum fieri potest, ne defectus accidant, quod fiet rubricas in prima et secunda parte explicatas bene cognoscendo et diligenter servando; 2^a emendandi defectum qui accidit, quod fiet: 1° adhibendo remedia, quæ in hac tertia parte tradentur, quæque animo præparata esse debent, quia in casu occurrentia maxime ad altare, non est tempus inquirendi et studendi sed agendi; et 2° corrigendo per poenitentiam, si quis negligenter egerit circa hoc sacrificium.

130. Circa defectus in missa occurrentes generaliter notanda sunt sequentia: 1. numquam esse turbandum, errare

(1) Quæst. proœm. puncto ultimo.

(2) Lib. 6, n. 347, 375, etc.

enim humanum est, et cuique proprium; sed iudicio rationis procedendum, et interius ingemiscendum, saltem si culpa adfuerit.

2. Si celebrans non recordetur, se quædam dixisse aut fecisse, propterea eum non turbari, sed tuto procedere debere: qui enim multa dicit et facit, non recordatur omnia, quæ dicit aut facit.

3. Ubi difficultas, dubium aut perplexitas quædam occurrunt, secundum s. Thomam (1) *semper esse accipiendum illud, quod habet minus de periculo*, et minus malum putatur.

4. Considerandum esse defectum commissum, an sit notabilis vel levis, an adsit irreverentia vel indecentia, an scandalum populi, an detur facilitas eundem emendandi, etc., etc., ex quibus si quis iudicium formet, in quantum temporis angustia permittit, tuto procedere debet: non est enim hic scrupulis inhærendum, sed faciendum quod tunc melius videtur: quodcumque enim bona fide tunc fit, coram Deo benefactum censetur (2).

131. An dum defectus commissus suppletur, reliqua postea dicta aut facta etiam sunt iteranda?

R. Id plures existimant, ne mutetur ordo sacrificii; sed rubricæ contrarium præscribunt tit. III et IV, et signanter tit. III, n. 4, ubi dicitur: *Celebrans, suppleto defectu, prosequatur ab eo loco, ubi desivit*. Item necessitas vitandi scandalum exigere potest, ne reliqua repetantur, quia inde major occasio scandali præberetur.

DE DEFECTIBUS PRÆVISIS, ET ACCIDENTALIBUS COMMISSIS.

132. Quid faciendum, si defectus sive substantialis sive accidentalis prævideatur?

(1) P. 3, q. 83, art. 6, ad 2.

(2) Quarti p. 3, tit. I, sect. 1, dub. 2, in fine.